

ΤΗΣ ΕΞΟΥΣΙΑΣ (του Γιώργου Σταματόπουλου)

✘ Όταν ήταν νεαρός ο Πλάτων αγωνιούσε πότε θα γίνει αυτεξούσιος, ώστε να ακολουθήσει το πολιτικό στάδιο (καριέρα!). Έτυχε, όταν ήταν έτοιμος, να γίνει μεταπολίτευση· το παλιό καθεστώς αντικαταστάθηκε από πενήντα έναν άρχοντες.

Πολλοί απ' αυτούς ήσαν φίλοι και συγγενείς του, του πρόσφεραν μάλιστα θέσεις λες και ήταν δικαίωμά του. Πίστεψε λοιπόν πως οι νέοι άρχοντες θα οδηγήσουν την πόλη από μια ζωή άδικη σ' έναν δίκαιο τουλάχιστον τρόπο ζωής. Παρατηρούσε με προσοχή τι θα κάνουν. Δεν πέρασε πολύς καιρός και διαπίστωσε ότι οι άνθρωποι εκείνοι έκαναν να φανεί χρυσάφι το προηγούμενο πολίτευμα.

Βλέποντας και την άδικη κατηγορία κατά του Σωκράτη, ο οποίος αρνήθηκε να συμμετάσχει στις ανόσιες και άνομες πράξεις τους, και τελικά τη θανάτωσή του χαλάρωσε αμέσως (εξαφανίστηκε) ο πόθος του για τα κοινά· ούτε λόγος πια να πολιτευτεί.

Κατέληξε στο ότι οι άνθρωποι που ασχολούνταν με την πολιτική και τους νόμους και τον τρόπο ζωής δεν ενδιαφέρονται για τίποτα καλό για την πόλη παρά μόνο για την ικανοποίηση της ματαιοδοξίας τους και των προσωπικών συμφερόντων.

Αποφάσισε να κάνει το εγκώμιο της αληθινής φιλοσοφίας και να λέει ότι μέσα απ' αυτήν είναι δυνατόν να δει κανείς το δίκαιο παντού (και στην πολιτεία και στην ανθρώπινη ζωή)· νόμισε ότι οι γενεές των ανθρώπων δεν θα πάνε να υποφέρουν παρά όταν εκείνοι που σωστά και γνήσια φιλοσοφούν πάρουν στα χέρια τους την πολιτική εξουσία ή οι άρχοντες αρχίσουν να φιλοσοφούν.

Τζίφος. Συνειδητοποίησε ότι ο άπληστος και ο φτωχός στην ψυχή δεν ακούει κι αν ακούει, τα κοροϊδεύει, όπως νομίζει, και αρπάζει από παντού, ξεδιάντροπα, σαν ζώο, οτιδήποτε νομίζει

ότι θα του δώσει να φάει ή να πιει ή να χορτάσει από τη βάνουση και δουλική ηδονή της Αφροδίτης.

Με το ιδεολογικό του υπόβαθρο συμπέρανε ότι ούτε χώρα ούτε άνθρωπος κανείς μπορεί ποτέ να ευτυχήσει αν δεν περάσει τη ζωή του με γνώση κάτω από την κυριαρχία της δικαιοσύνης, είτε γιατί ο ίδιος την έχει μέσα του είτε γιατί ανατράφηκε και μορφώθηκε μέσα στα ήθη χρηστών οδηγών.

Είδε ότι η άγνοια των ανθρώπων δεν τους εμποδίζει να κυνηγούν την εξουσία, με θράσος μάλιστα. Το θράσος της άγνοιας είναι για τον Πλάτωνα το έδαφος όπου όλα τα κακά ριζώνουν και βλασταίνουν και αργότερα καρποφορούν έναν καρπό πικρότατο.

Η αληθινή ουσία των όντων δεν διδάσκεται ούτε ωφέλιμη θα ήταν για τους πολλούς ανθρώπους. Ένας καλός καπετάνιος μπορεί να προβλέψει πότε θα γίνει τρικυμία, μπορεί όμως να του διαφύγει η εξαιρετική και απροσδόκητη δύναμή της -και έτσι απρόβλεπτη να τον καταποντίσει με την ορμή της.

Ο Πλάτων είδε ότι στ' ανθρώπινα κυριαρχεί το παράδοξο και το παράλογο, ειδικά μετά τις επισκέψεις του στον τύραννο των Συρακουσών, Διονύσιο.

Αμφιταλαντεύτηκε στην αρχή μήπως η κρίση του ήταν απλή θεωρία και μόνο θεωρία, αλλά τελικά κατέγραψε στην έβδομη επιστολή του την τραυματική εμπειρία του από την ενασχόλησή του με τα θέματα της εξουσίας και τους ανθρώπους της (μοχθηρούς, ματαιόδοξους, θρασύτατους, αγράμματους και λοιπά). Μπορεί να πει κανείς αν είχε δίκιο ή άδικο;

Πηγή: Η Εφημερίδα των Συντακτών, efsyn.gr

Φωτογραφία: μέρος του έργου «Η Σχολή των Αθηνών» (Ραφαήλ)